

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Чернігівського геріатричного пансіонату
18.06.2025

м. Чернігів, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.06.2025 групою НПМ здійснено відвідування Чернігівського геріатричного пансіонату (далі – Пансіонат, Заклад).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Жмака Ірина Миколаївна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Шумна Лариса Петрівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернігівській області;

Кебець Інна Андріївна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Гиря Марина Володимирівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Гавриль Олена Анатоліївна, представник громадської організації;

Габенко Юлія Владиславівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Пансіонат знаходиться за адресою: вул. Леоніда Пашина, 12, м. Чернігів, Чернігівська обл., 14010.

Керівник Закладу: директор Кулага Віктор Володимирович.

Пансіонат діє на підставі Положення про Чернігівський геріатричний пансіонат, затвердженого наказом начальника Управління комунального майна Чернігівської обласної ради від 22.04.2025 № 56 (далі - Положення).

Відповідно до Положення Пансіонат є комунальним стаціонарним інтернатним закладом соціального захисту, утвореним для цілодобового проживання (перебування) та догляду для громадян похилого віку, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг і комплексу реабілітаційних заходів (далі - підопічні).

Пансіонат є об'єктом права спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області. Від імені територіальних громад повноваження Власника здійснює Чернігівська обласна рада.

Пансіонат відповідно до делегованих Власником повноважень, перебуває в управлінні Чернігівської обласної державної адміністрації та підпорядковується Департаменту соціального захисту населення Чернігівської обласної державної адміністрації.

Пансіонат розрахований на перебування 430 осіб. На дату відвідування спискова чисельність підопічних становила 445 осіб (з яких фактично проживали 430 осіб), із них 4 перебували на лікуванні в стаціонарі, ще 11 – у відпустці. 235 підопічним встановлено групу інвалідності, 8 осіб визнані у встановленому законодавством порядку недієздатними, 3 - обмежено дієздатними, з яких 4 особи знаходяться під опікою (піклуванням) Закладу.

Із загальної кількості осіб – 25 підопічних перебувають у Закладі за тимчасовим направленням (евакуйовані) з відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Семенівської міської ради та 18 підопічних – з відповідного відділення Сновської міської ради.

Фінансування закладу у 2023 році становило 65 404 085,77 грн – загальний фонд, 14 000 000,00 грн – спеціальний фонд. Фінансування на 2024 рік затверджено у розмірі 71 952 984,00 грн – загальний фонд, 15 500 000,00 грн – спеціальний фонд. Протягом січня-травня поточного року на спеціальний фонд надійшло 1 640 303,23 грн благодійних внесків.

Штатна чисельність працівників Пансіонату становить 298,5 штатних одиниць.

У медичному відділенні штатна чисельність працівників – 42,5 штатних одиниць. Медичний супровід здійснюють зокрема: завідувач медичного відділення – лікар терапевт (1 шт. од.), лікар загальної практики-сімейний лікар (1 шт. од.), лікар-стоматолог (1 шт. од.), лікар-рентгенолог (0,25 шт. од.), лікар-акушер-гінеколог (0,25 шт. од.), лікар-дерматовенеролог (0,25 шт. од.), лікар-хірург (0,5 шт. од.), лікар-отоларинголог (0,25 шт. од.), лікар-офтальмолог (0,25 шт. од.), фізичний терапевт (1 шт. од.), лікар-терапевт (3 шт. од.), лікар-невропатолог (1 шт. од.), лікар-психіатр (1 шт. од.), головна медична сестра (головний медичний брат) (1 шт. од.), медична сестра (брат медичний) старша (старший) (2 шт. од.), сестра медична (брат медичний) з дієтичного харчування (1 шт. од.), сестра медична (брат медичний) маніпуляційного кабінету (1 шт. од.), сестра медична (брат медичний) з масажу (1 шт. од.), сестра медична (брат медичний) з фізіотерапії (1 шт. од.), сестра медична (брат медичний) з лікувальної фізкультури (1 шт. од.), сестра медична (брат медичний) (22 шт. од.), лаборант (0,5 шт. од.), технік зубний (1 шт. од.), рентгенлаборант (0,25 шт. од.).

Згідно з тарифікаційним списком в Пансіонаті вакантними є посади фізичного терапевта, лікаря-невропатолога, лікаря-психіатра.

Пансіонат отримав ліцензію (реєстраційне досьє від 01.11.2018 № 0111/21-М) на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю: організація і управління охороною здоров'я, терапія, хірургія, психіатрія, стоматологія, отоларингологія, офтальмологія, дерматовенерологія, акушерство і гінекологія, рентгенологія, неврологія; за спеціальністю молодшого спеціаліста з медичною освітою: сестринська справа.

У Закладі підопічні забезпечені цілодобовим медичним обслуговуванням, консультативною допомогою на базі закріплених лікувальних закладів охорони здоров'я, протезно-ортопедичними виробами, зубним протезуванням, ліками; функціонують стоматологічний, гінекологічний, флюорографічний, маніпуляційний, фізіотерапевтичний кабінети, кабінет лікувальної фізкультури. Також є ізолятор, карантинне приміщення на 7 двомісних кімнат з душовою та туалетною кімнатою.

Медична частина забезпечена лікарськими засобами соматичних груп, також наявні психофармакологічні препарати. Групою НПМ використання у медичній частині Закладу протермінованих медичних препаратів не виявлено.

Сума витрат на медикаменти на одну особу на день, станом на день відвідування, складає 17,99 грн.

В усіх підопічних є укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, вони отримують медичні послуги, передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення у 2025 році, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2024 № 1503.

Працівники медичного відділення сприяють в оформленні документів та організовують огляд підопічних для встановлення групи інвалідності або продовження її терміну.

У 2023 році в Пансіонаті померло 111 осіб, в 2024 році – 109, на день відвідування у 2025 році – 59 осіб. Основною причиною смерті підопічних встановлено серцево-судинні захворювання: ішемічна хвороба серця; хронічна серцева недостатність різного ступеню, атеросклеротичний кардіосклероз тощо.

Пансіонат розміщений у п'ятиповерховій будівлі (фото 1). З огляду на стан здоров'я та здатність до самообслуговування підопічні розподілені між корпусами; в одному корпусі проживають особи похилого віку, які не втратили здатність до самообслуговування, в іншому – підопічні з психоневрологічними захворюваннями, які потребують постійного стороннього догляду. Підопічні проживають в одно-, дво- та тримісних кімнатах з урахуванням стану їхнього здоров'я. Кожна кімната облаштована санітарним вузлом. Підопічні користуються власними речами та телефонами.

У холах облаштовані зони відпочинку, наявні телевізори для спільного перегляду.

Підопічні Пансіонату забезпечені відповідно до встановлених норм чотири разовим раціональним харчуванням, в тому числі і дієтичним з урахуванням віку і стану здоров'я, одягом, взуттям тощо.

Розроблено примірне перспективне тижневе меню на весняно-літній та осінньо-зимовий період, наявне щоденне та перспективне меню. Для підопічних облаштовано обідню залу на 170 місць (фото 2), маломобільні та лежачі хворі харчуються в кімнатах. Видатки на харчування на одну особу на добу становлять 138,35 грн.

Приміщення харчоблоку утримується в робочому стані, наявне необхідне обладнання для виробництва та зберігання харчових продуктів (фото 3,4). При зберіганні харчових продуктів дотримується товарне сусідство, продуктів із закінченим терміном реалізації не виявлено.

Працівники харчоблоку вчасно проходять періодичні профілактичні медичні огляди.

Для здійснення щоденних санітарно-гігієнічних процедур облаштовано душові кімнати.

Пансіонат забезпечений холодною водою цілодобово, для підігріву води в душових кімнатах встановлено бойлери, проте в кімнатах тепла вода відсутня. Якість питної води відповідає нормам ДСанПіН 2.2.4.171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Підопічним визначено ступінь індивідуальних потреб, складено індивідуальні плани, а також укладено договори про надання соціальних послуг.

У Закладі наявний стенд, де розміщено інформацію про права і обов'язки отримувача соціальної послуги, також розміщено стенд з інформацією про адреси та телефони посадових осіб (зокрема Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини) та гарячих ліній, на які вони можуть звертатись у разі порушення їх прав та інтересів (фото 5).

Відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» Пансіонатом налагоджена співпраця з місцевим центром з надання безоплатної правничої допомоги.

Заклад забезпечений п'ятьма генераторами (два – дизельні, три – бензинові), з яких два потужністю 200 кВт.

Теплопостачання Пансіонату забезпечується котельнею на твердому паливі.

Для підопічних організовано дозвілля: вони мають змогу відвідувати бібліотеку, переглядати фільми, займатися в гуртках за інтересами (шахи, шашки, в'язання, малювання, художня самодіяльність); за сприяння благодійних організацій для підопічних Закладу проводяться різноманітні майстер-класи, концерти.

Територія Пансіонату огорожена, вхід на неї здійснюється через пропускний пункт. Прилегла територія облаштована зонами відпочинку та критими альтанками (фото 6). Підопічні вільно пересуваються по території Пансіонату, а також мають доступ до своїх житлових кімнат та ліжок протягом дня.

Крім того, в Пансіонаті працює магазин, де підопічні мають змогу здійснювати покупки.

Члени групи НПМ провели особисте конфіденційне спілкування з 45 мешканцями та 8 працівниками Закладу, а також ознайомились з особовими справами підопічних, оглянули житлові та допоміжні приміщення.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 11.11.2021.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились рекомендації: Чернігівській обласній державній адміністрації розглянути питання про виділення додаткового фінансування для проведення ремонту в приміщеннях Пансіонату.

Чернігівському геріатричному пансіонату вжити заходів щодо:

створення безбар'єрного середовища для маломобільних підопічних та пристосувань в санвузлах тощо;

облаштування кімнат маломобільних підопічних кнопками виклику персоналу;

провести ремонт в кімнаті поблизу їдальні та облаштувати умивальники для миття рук;

посилити контроль за роботою харчоблоку Пансіонату;

забезпечити ліжковим підопічним право на регулярні прогулянки на свіжому повітрі;

вжити заходів щодо усунення інших недоліків, виявлених під час візиту.

У ході відвідування встановлено, що недоліки усунуто частково. За результатами опрацювання звіту Чернігівською обласною державною адміністрацією та Закладом поінформовано про виконання рекомендацій, зокрема:

проведено поточний ремонт в приміщеннях кухні та підготовлено проєктно-кошторисну документацію на реконструкцію харчоблоку та пральні;

усунуто недоліки в організації харчування підопічних;

заведено журнал обліку фактів випадків травматизму;

розпочато ремонти житлових приміщень та забезпечення безбар'єрного середовища для маломобільних підопічних.

II. ФАКТИ ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку підопічних в умовах воєнного стану (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 11 Конвенції про права осіб з інвалідністю, стаття 3 Конституції України, Закон України «Про правовий режим воєнного стану»).

1. Статтею 11 Конвенції про права осіб з інвалідністю передбачено, що держава відповідно до своїх зобов'язань за міжнародним правом, зокрема міжнародним гуманітарним правом та міжнародним правом з прав людини, вживає усіх необхідних заходів для забезпечення захисту й безпеки осіб з інвалідністю у ситуаціях ризику, зокрема в збройних конфліктах, надзвичайних гуманітарних ситуаціях та під час стихійних лих.

В Пансіонаті наявне підвальне приміщення, яке відповідно до Акта оцінки

об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття від 27.09.2022 № 1175 рекомендовано до використання (фото 7). Однак під час оголошення сигналу «повітряна тривога» евакуація підопічних і персоналу до укриття не проводиться, вони продовжують перебувати в житлових кімнатах або інших приміщеннях Закладу. Адміністрація Пансіонату аргументує це недостатньою кількістю працівників Закладу. Однак, така ситуація створює потенційну загрозу життю та здоров'ю осіб, які перебувають у Закладі, та свідчить про порушення вимог щодо безпеки в умовах надзвичайної ситуації.

2. Відповідно до пункту 6.3.3. Державних будівельних норм «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» В.2.2-18:2007 (далі – ДБН В.2.2-18:2007) житлові групи приміщень для лежачих хворих слід розміщувати не вище третього поверху, а для осіб, що пересуваються у кріслах колісних, не вище другого поверху. Усупереч зазначених вимог ДБН В.2.2-18:2007 у Пансіонаті житлові приміщення ліжкових хворих підопічних та користувачів крісел колісних розміщено, в тому числі, з третього по п'ятий поверхи, що може становити загрозу життю та здоров'ю підопічних у разі евакуації при виникненні надзвичайної ситуації.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, статті 283 та 284 Цивільного кодексу України).

3. Під час ознайомлення з медичною документацією підопічних Пансіонату з'ясовано, що у порушення статті 11 Закону України «Про психіатричну допомогу» та статті 43 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» під час психіатричного огляду підопічним не пропонується надати усвідомлену згоду на проведення психіатричного огляду (форма первинної облікової документації № 003-7/о «Усвідомлена згода особи на проведення психіатричного огляду») та усвідомлену згоду на амбулаторну психіатричну допомогу (форма первинної облікової документації № 003-8/о «Усвідомлена згода на амбулаторну психіатричну допомогу»), що не забезпечує згоду підопічного чи його законного представника на зазначені медичні заходи.

4. Посада лікаря-психіатра в Закладі є вакантною, що ускладнює надання кваліфікованої психіатричної допомоги пацієнтам із психічними розладами, зокрема здійснення діагностики, лікування та спостереження, а також вчасне корегування призначеного лікування та потреби у фізичній фіксації підопічного.

5. Під час відвідування встановлено, що у Пансіонаті медичними працівниками не організовується проведення огляду підопічних лікарсько-консультативною комісією за участі лікаря-психіатра не рідше одного разу на рік, відповідно до вимог Закону України «Про психіатричну допомогу» з метою вирішення питань щодо доцільності подальшого перебування особи у Закладі; необхідності перегляду або припинення рішення суду про недієздатність особи.

Відсутність таких оглядів перешкоджає реалізації прав осіб з психічними розладами на своєчасний перегляд правового статусу, отримання адекватної психіатричної допомоги та захисту їх інтересів згідно з міжнародними стандартами.

Крім того, під час перегляду медичної документації підопічних було встановлено, що з 2023 року Пансіонатом не організовано щорічні медичні огляди підопічних вузькопрофільними спеціалістами. Оскільки особи похилого віку належать до вразливої категорії населення, яка потребує постійного лікування та медичного догляду, Заклад має забезпечити дотримання медико-соціальних стандартів, які включають періодичні огляди.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі - ЄКЗК) наголошує: усі особи, які перебувають у пансіонатах або інших закладах з обмеженою свободою, повинні мати системний доступ до кваліфікованої медичної допомоги, зокрема через щорічні медичні огляди.

6. В медичній частині Закладу не оприлюднюється інформація щодо наявності лікарських засобів та харчових продуктів для спеціального дієтичного споживання, отриманих за кошти державного та місцевого бюджетів, благодійної діяльності і гуманітарної допомоги, із зазначенням: витратних матеріалів та медичних виробів, отриманих за кошти державного та місцевого бюджетів, благодійної діяльності і гуманітарної допомоги, що є порушенням вимог Порядку розміщення на інформаційних стендах у закладах охорони здоров'я інформації щодо наявності лікарських засобів, витратних матеріалів, медичних виробів та харчових продуктів для спеціального дієтичного споживання, отриманих за кошти державного та місцевого бюджетів, благодійної діяльності і гуманітарної допомоги, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я від 26.04.2017 № 459.

7. Під час ознайомлення з організацією харчування у Закладі встановлено, що в їдальні не забезпечується зберігання добових проб страв, що створює потенційну загрозу для безпеки харчування та унеможливорює проведення санітарно-епідеміологічного контролю у разі потреби.

Під час роздачі їжі підопічним (зокрема млинців) працівники не використовували одноразові рукавички, що становить порушення санітарно-гігієнічних норм та створює ризик мікробіологічного забруднення харчових продуктів, а відтак загрозу здоров'ю мешканців.

Право на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження (стаття 28 Конституції України, стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

8. До посадових інструкцій (функціональних обов'язків) персоналу не включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження, як це передбачено статтею

10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

9. Під час особистого спілкування підопічні повідомили, що працівники Пансіонату допускають прояви жорстокого та такого, що принижує гідність ставлення до мешканців. За їхніми словами, потреби та прохання мешканців не завжди враховуються та задовольняються. Зокрема, підопічні скаржилися на використання лайливих слів, принизливе ставлення та неналежне виконання працівниками своїх обов'язків із догляду.

До громадської приймальні Уповноваженого в Чернігівській області звернулась внучка підопічної М. зі скаргою щодо неналежного догляду за її бабусею. Заявниця повідомила, що її родичці, яка є малорухливою та має порушення зору, не здійснюється щоденний гігієнічний огляд, а також у грубій формі відмовляють у прогулянках на свіжому повітрі. Під час конфіденційного спілкування підопічна М. підтвердила інформацію про неналежне поводження персоналу по відношенню до підопічних.

ЄКЗК у своїй Доповіді за результатами візиту до України 08-21 грудня 2017 року зазначає, що у випадках прояву образи зі сторони персоналу рекомендує керівництву закладів проявляти постійну пильність. Зокрема, важливо регулярно та часто нагадувати всьому персоналу, що будь-яка форма жорстокого поводження з пацієнтами, включно зі словесними образами, є абсолютно неприпустимою і має каратися належним чином.

10. Під час відвідування групою НПМ проведено конфіденційне спілкування з підопічною Ю., яка мала видимі тілесні ушкодження – синець на обличчі (фото 8). Підопічна повідомила, що вона впала в своїй кімнаті та сильно забила. Проте тілесні ушкодження не було задокументовано належним чином. Медичні працівники повідомили, що довідка про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації № 511/о, затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2024 № 186) у Закладі не складається за фактом отримання кожного тілесного ушкодження підопічним, а лише у випадках отримання значних травм (переломи, забої, великі синці та набряки тощо). Зазначене суттєво ускладнює розслідування та притягнення до відповідальності за жорстоке поводження, про що неодноразово зауважував ЄКЗК.

У Звіті ЄКЗК щодо України за 2017 рік, зазначено, що делегація Комітету зафіксувала випадок, коли в медичному журналі був задокументований пацієнт із травмами, отриманими під час надходження. Однак опис тілесних ушкоджень був надто загальним і не дозволяв здійснити жодної судово-медичної оцінки.

У зв'язку з цим ЄКЗК рекомендує українській владі забезпечити ретельну та повну фіксацію всіх виявлених тілесних ушкоджень, як під час надходження до закладу, так і у подальшому періоді перебування.

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод).

11. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в житлових кімнатах підопічних, що є порушенням норм житлової площі на особу та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 (фото 9,10).

У житлових кімнатах площею 12,9 м² мешкає по 2–3 підопічних, серед яких є особи, що користуються кріслами колісними, тобто на одну особу припадає 6,45 м² або 4,3 м². Таким чином, порушуються норми площі на одну особу, передбачені чинним законодавством (8 – 10 м²).

Згідно з підпунктом 6.1.1.2 пункту 6.1 ДБН В.2.2-18:2007 площі житлових кімнат у відділеннях для осіб, спроможних самостійно пересуватись, і для осіб з інвалідністю, які пересуваються на кріслах колісних, повинні становити не менше 8 м² і 10 м² відповідно на одну особу, але не менше 10 м² і 12 м² у випадку одномісних кімнат. Площі житлових кімнат у відділенні для ліжкових хворих приймаються з розрахунку не менше 8 м² на людину, але не менше 9 м² – в одномісних.

Водночас у закладі наявні 15 вільних відремонтованих кімнат (10 двомісних і 5 одномісних), які залишаються закритими. Адміністрація пояснила це намірами використовувати їх у майбутньому для надання платних соціальних послуг (фото 11,12,13).

12. При загальній кількості ліжкових хворих – 274 особи у Пансіонаті наявні лише 26 ширм, що є вкрай недостатнім для забезпечення належного рівня приватності під час здійснення гігієнічних процедур.

Це може мати негативний вплив на психологічний стан осіб, які перебувають у Пансіонаті, та є порушенням етичних норм догляду за маломобільними та лежачими пацієнтами.

13. У житлових кімнатах не облаштовано кнопки виклику персоналу поряд з ліжками лежачих хворих мешканців. У разі потреби, підопічні змушені використовувати підручні засоби (дзвіночки, металеві предмети) або голос, що є неналежним способом звернення по допомогу та реагуванням персоналу. Такі умови порушують право підопічних на отримання вчасних належних соціальних послуг.

14. У Пансіонаті обмежується право лежачих і маломобільних підопічних на прогулянки. Мешканці, які проживають на верхніх поверхах і не можуть самостійно пересуватись, фактично позбавлені можливості виходити на свіже повітря. Як наслідок вони перебувають у повній соціальній ізоляції, а єдиним джерелом доступу до свіжого повітря для них залишається провітрювання житлових кімнат.

15. Під час спілкування з членами групи НПМ підопічні скаржились на відсутність теплої води в кімнатах, що викликає обмеження в здійсненні гігієнічних процедур.

16. Групою НППМ встановлено, що не весь м'який інвентар, зокрема постільна білизна та одяг підопічних персоналізований. Зазначене не створює належну атмосферу для позитивного терапевтичного середовища підопічних.

Зокрема, під час візиту моніторингової групи було зафіксовано, що підопічній О. принесли верхній одяг без жодних ознак ідентифікації, що унеможливорює впевненість у його належності саме цій особі.

17. Через брак приміщень в Пансіонаті відсутня кімната для відвідувачів. Підопічні зустрічаються з родичами та відвідувачами в місцях загального користування або в житлових кімнатах, що порушує право підопічних на конфіденційне спілкування.

Порушення права осіб на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 48 Конституції України).

18. Закладом не дотримано Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми): розділу V – відсутні приліжкові килимки; розділу VI - частина підопічних не забезпечена твердим інвентарем, у кімнатах недостатня кількість приліжкових тумбочок та стільців.

Недотримання норми площі на одну особу унеможливорює розміщення в житлових кімнатах відповідної Мінімальним нормам кількості твердого інвентарю.

Крім того, відповідно до Мінімальних норм передбачено обладнання санітарних вузлів поручнями відкидними (до унітазу). Проте, санітарні вузли не облаштовані вищезазначеним пристосуванням.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 26 Конвенції про права осіб з інвалідністю, Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», статті 23, 7 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»).

19. Приміщення Закладу не у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та підопічних, які належать до маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН В.2.2-40:2018), а саме:

архітектурні елементи будівлі, зокрема внутрішні сходи, пороги не оснащені попереджувальними контрастними смугами, що є порушенням вимог підпунктів 6.1.4., 8.4.2. ДБН В.2.2-40:2018 (фото 14);

в коридорах відсутні горизонтальні поручні з обох боків на висоті 0,7 м і 0,9 м для полегшення пересування малорухливим особам, що є порушенням вимог пунктів 5.1.4, 5.2.3 ДБН В.2.2-40:2018, які регламентують монтування

поручнів з обох боків маршрутів руху для маломобільних осіб на зазначених висотах.

20. У порушення пунктів 13, 15, 20 Положення Пансіонатом не створено реабілітаційну комісію, відповідальну за розроблення, затвердження та моніторинг виконання індивідуальних планів комплексної реабілітації (абілітації). Згідно із тарифікаційним списком посади спеціалістів-реабілітологів не передбачені.

Зазначене свідчить про відсутність належного механізму надання реабілітаційних послуг особам з інвалідністю та маломобільним підопічним та перешкоджає реалізації прав підопічних на якісну комплексну підтримку, адаптацію та відновлення функціональних можливостей.

Порушення права володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю (стаття 1 Протоколу 1 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 41 Конституції України, статті 60, 71 Цивільного кодексу України)

21. У Пансіонаті порушуються майнові права трьох недієздатних підопічних, щодо яких Заклад виступає опікуном. Зокрема, підопічні фактично позбавлені можливості вільно розпоряджатися власними коштами. За інформацією керівництва кошти підопічних обліковуються на їхніх рахунках, однак Пансіонатом не вживається жодних заходів щодо їх використання на потреби підопічних.

Така бездіяльність Пансіонату суперечить вимогам статті 60 Цивільного кодексу України, де зазначено, що опікун зобов'язаний діяти в інтересах особи, яка перебуває під опікою, а також забезпечувати дотримання її прав, у тому числі майнових.

Інші порушення.

22. За результатами відвідування встановлено, що Закладом не внесена інформація до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, що є порушенням вимог статті 13 Закону України «Про соціальні послуги» та Порядку надання соціальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 575 від 01.06.2020.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності України, Національній соціальній сервісній службі України:

у межах компетенції та повноважень, перевірити викладені факти порушень вимог законодавства та за наявності підстав вжити заходів реагування.

2. Чернігівській обласній військовій адміністрації:

вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності; забезпечити контроль за додержанням прав підопічних; розглянути можливість виділення додаткового фінансування Закладу задля усунення недоліків, викладених у звіті.

3. Чернігівському геріатричному пансіонату забезпечити:

вжиття невідкладних заходів до усунення порушень прав підопічних; дотримання безпекових заходів при оголошенні сигналу «Повітряна тривога»;

вжиття заходів щодо заповнення вакантних посад медичних працівників; профілактичний медичний огляд підопічних вузькими спеціалістами; ведення медичної документації відповідно до вимог законодавства; контроль за дотриманням санітарних норм при організації харчування; внесення до посадових інструкцій персоналу пунктів про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

дієвий контроль за недопущенням проявів жорстокого та такого, що принижує гідність ставлення до мешканців з боку працівників Пансіонату;

провести перевірку за фактом неналежного догляду за підопічною Мороз Л. та за наявності підстав притягнути винних до дисциплінарної відповідальності;

належне документування медичними працівниками тілесних ушкоджень підопічних;

усунення порушень вимог ДБН В.2.2-18:2007 щодо дотримання допустимої площі проживання підопічних у житлових кімнатах та дотримання приватності;

використання вільних кімнат для розміщення підопічних;

обладнання житлових кімнат та вбиралень відповідно до Мінімальних норм, а також облаштування кнопок виклику персоналу;

забезпечити лежачим хворим та маломобільним підопічним право на регулярні прогулянки на свіжому повітрі;

дотримання прав підопічних на приватність;

усунення порушень вимог ДБН В.2.2-40:2018 щодо створення умов для вільного та безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших підопічних до житлових кімнат та приміщень Закладу;

надання реабілітаційних послуг особам з інвалідністю та маломобільним підопічним і здійснення контролю за їх виконанням;

використання коштів недієздатних підопічних на їхні потреби;

внесення інформації про Заклад до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Додаток: фотофіксація на 5 арк.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст
Відділу сприяння роботі
регіональних представництв**

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ірина Жмака', is centered within a light gray rectangular box.

Ірина ЖМАКА

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

Фото 12

Фото 13

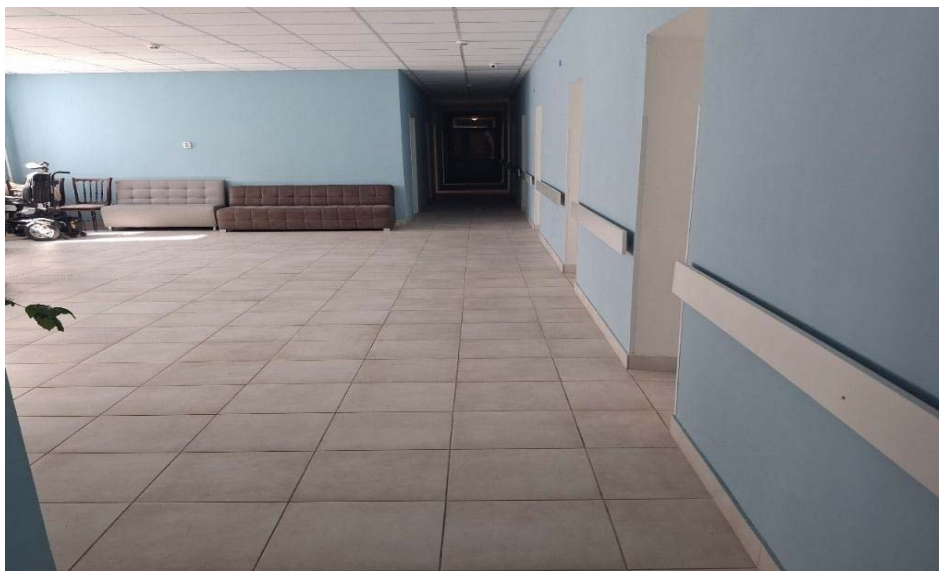

Фото 14

